

עלון המשק

גבעת חיים הקיבוץ המאוחד

עלון המשק מס' 751

1 ביולי 1966

ד' א בתמוז תשכ"ו

שלושים למוחו של ארנושט ז"ל

ארנושט, מראשוני החלוצים של העליה החמישית, הגיע לקיבוץ ג' במסגרת קב' "רצון", שזו שהחה חקופת מה בפלוגת "טבעון" של הקבה'מ.

האיחוד של קב' רצון עם קיבוץ ג' בחיפה קבע בעצם את היסודות לעתידה של חברתנו, בהחישו את ההכרעה על ההצטרפות לקיבוץ המאוחד ובפתיחת האפיק לעליה מצ' כיה, ובהמשך גם מאוסטריה, לקיבוצנו. לקבוצת רצון ובמפנה האוביקטיבי שהסבה על ידי הצטרפותה לקיבוץ ג' היה, איפוא, משקל מכריע בהתהוותה ובהתפתחותה של חברתנו.

רישומט האישי של חברי קב' רצון בפעילות בתוך החברה, במשך ובכל שטחי חיינו היה ניכר לאורך כל חיינו ישרבנו אעפ"י, ואולי הודות לכך, שהבדלי המוצא של אלה, אשר הניחו את היסודות נחטשו במשך זמן לא רב.

בכואי לספוד לארנושט טורדת אותי המחשבה העצובה על הגורל, שהמר כמיוחד לקבוצה זו בהוציאו משורותיה-טורוחינו קבוצת חברים ללא עת. את אוסקר העלם הצעיר, הראשון בישובנו, שאני וארנושט ז"ל טיפלנו בו בעשותנו עמו את החסד האחרון; את מרים פרוינד החברה האצילה; את אברהם גורן, שבימים אלה ימלאו שבע שנים למוחו; את יוסלה דייף, אשר נעקר מחוכנו בצורה כה טראגית. ועתה ארנושט יקירנו.

ארנושט חי והתהלך בחוכנו לאורך כל חייו כאיש התכנים והערכים. חכני אופי וערכי חיים. פשוט היה בהליכותיו ובנוהגיו, ישר ואמיח עם האנשים וללא פניות.

ארנושט היה איש בעל הכרה קיבוצית ופוליטית שורשית, אשר לא באה אולי על ביטוייה בהבעת דעות בפומבי, אך היתה טבועה בהודות חיו. איש הנאמנות האידאית, בעל אמונה ברעיון הקיבוצי והסוציאליסטי לא מתוך המימות, כי אם מתוך ראייה מפורקחת את החיים.

לכאורה לא היה ארנושט מעורב הרבה בין הכריות. לא נהג להערכת בויכוחים ולהביע דעות בפומבי, אך כולם העריכוהו כאיש המוסר והמצפון הקיבוצי ואף שלא הביע דעות בעניינים היתה דעתו נוכחת.

על כן ומתוך כך היה אדם אהוב על החברים. איש החברות הטובה, חברות אשר לא הועמה ולא נפגמה כל ימי חייו.

חי בצניעות ובפשטות. מעוגן בעבודה, בכל עבודה, מבלי נחק עצמו ממנה כל השנים ובשוכו מהעבודה כמדי יום ביומו כרע ונפל בלכתו בנתיבה של גבעת-חיים.

בית גבעת-חיים עטף צער עם הסתלקותו של ארנושט ממנו.

ישראל ג.

מסיבה בלתי תלויה בנו החולק החברה לזכרו של ארנושט בשבוע הבא.

*****

מ ז ל ט ו ב

ליהודית וישראל
לנשואיהם
לבני משפחת יבניאלי ברכות חמות

*****

עשרים שנה ל"שבת השחורה"

בעקבות כתבתו של ח. גורי ב"למרחב" השבוע מעניין אולי לקרוא עדותו של חברנו על "שבת השחורה" בגבעת-חיים.

צילצול אזעקה אטי וממושך. השעה הכש לפנות בוקר. צלילי הפעמון נוקבים את העי- פות והשינה ונושאים את החרדה לתוך החדרים. הדרים סמוך לגדר שומעים מתוך ערפילי השינה קול צרוד מכריז וחוזר: "עוצר", "עוצר!", "להיכנס לבתיים!" כהרף עין - ואתה לבוש ועומד משחאה באמצע המחנה בין קהל חברים רבים אחרים וחוהה למחרש מסביב. הסלפון נוחק והלב היהודי מנחש, כי רעה חדשה נפתחה עלינו.

אט אט מתחילות מסתננות ידיעות על חיפושים בישובי הסביבה. והנה גם הכרזת הנציב ברדיו ירושלים. אכן, הפעם אחים לצרה לנו בכל הארץ. צרת רבים.

נחכנסה אסיפה קצרה תחת כיפת השמים ונמסרו הוראות להתנהגות. הילדים לא נשלחו, כבכל שבת, להוריהם, אלא נשארו מרוכזים ליד המטפלות. ארוחת הבוקר הוגשה כרגיל וההתרגשות שככה במקצת. החברים התפזרו לעניניהם, מי למנוחה, מי לקריאה, ומי לסידורי שבת הרגילים. כל העת הוספנו לקבל ידיעות על מהלך החיפושים במשקים הק- רובים. משעברה שעה הצהרים ללא הפרעה מבחוץ, כבר החלו מנבאים כי יחכן ויד הרעה לא תגע בנו הפעם. אך האשליה נתבררה היט.

השעה שתיים. קול הפעמון מזעיק יירי. הצופה על הבריכה מודיע על מכוניות צבא המחקרות ובאות.

כל החברים מתרכזים בשני מקומות - לפני בית התרבות וצפונית מביח ד' - והחלטה איתנה: לא להישמע, לא נתפזר ולא נגלה את הזהות האישית. המתיחות גוברת אך ללא מורא. כנראה, שחוק נפשי הוא, כי נתנסינו בדבר זו הפעם השלישית: הבלתי נודע מעורר פחד, אולם בו ברגע שהסכנה נעשית ונדאית והאויב נראה לנגד עינינו קרוב ומוחשי, חוזרים היציבות והשקט הנפשי ואתה מוכן לכל.

הקלגסים התפרצו למחנה ופתחו מיד ביריות מעל לראשי האנשים, ובצעקות פרא: "קומו!" "בואו!". והאנשים נצמדו ביתר עזרה זה לזה ולא זזו. יד נשחלבה ביד. המהלומות הראשונות ירדו על גופות האנשים שבקצוות הדשא. חיילים אחדים סחבו חברה אחת. קתות הרובים הלמו על ראשי אנשים חיים ויריות ההפחדה הנמוכות לא פסקו. היושבים מול בית התרבות חדרו מאד לגורל המרוכזים ליד בית ד'. כי הם היו מטרה ראשונה להתנפלות. כנראה, שמפקדי הפעולה נוכחו לדעת, כי יריות וסחיבה בשערות והלמות קרות לא יכניעונו. והם פנו לדרך המשא ומתן. המוכתר והמחורגמן, שנאסרו מיד עם ראשית ההתפרצות לתוך המחנה, נתבקשו עתה להשפיע על האנשים לצייח לפקודות. הם, כמוכן, סירבו וגם מחאו בחריפות נגד התנהגות החיילים. ניתנה הוראה להפסיק את היריות ולהימנע מפגיעות בחברות. לבסוף ריחפו המפקדים על הוצאת האנשים למכ- לאות זיהוי מחוץ למחנה.

עתה קמו האנשים. פעולת הזיהוי הסכה מהחלה. אף איש אחד לא גילה את שמו, את מקומו או כל פרט אחר. נאסרו 18 חברים, רובם מהנוער בהכשרה.

בצריחות ובמכות מועלים הנאסרים על מכוניות הצבא. החברים מסביב מפגינים, מוחים, שרים "התקוה". שערי המכלאות נפתחים. הצבא עם שבויינו מחרק. השמש שוקעת.

אפרא שלינגר

ב"צריף גבעת-חיים"

הוסענו 18 חבר. טומיגנים בפנים, טאנק מאחור ואוטו משורין לפנינו ואנחנו - שיר "התקוה" בפנינו. מחנה הריכוז בלטרון ב'. גדרי חיל מכל הצדדים, שער חיל גבוה באמצע. קיבלנו ציוד: 2 שמיכות, מסרק (לא לשימוש) מכונת גילוח ולהב בלתי מחאים לה, 2 צלחות פח, סכין, מזלג וכף. כל אחד דאג למיטה ומזרון. בצריף "נען" מצאנו, רעבים, את מנותחנו ללילה.

ביקור ראשון מהבית, 15 דגע, בצריף מיוחד, מגודר באמצע ע"י גדר חיל למחצה - איחרנו לארוחת הערב.

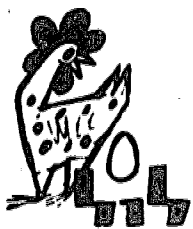
ארבעה ימים במעבר. גבעת-חיים בצריף שלה. ימים של רעב למחצה. עמידה גאה של 500 עצורים מאנשי משקים ומחל-אביב. פורקן מהכל בשירת ציבור. מחוגלים לחיי עצור. הסבר וחיאור מכן-אהרן איך להחזיק מעמד. ממפקד ערוך ע"י הצבא עם נשק מולנו למפקד ערוך ע"י בן-אהרן. השלטון הפנימי בידינו. המגע הראשון עם הבית ע"י חבילות.

החקירה הראשונה. עצור מס' 664, בלי שם, עצור מגבעת-חיים, סירוב מוחלט לחת טביעות אצבעות ותמונות. החתימה: עצור. הובלנו למקום קבע בלטרון א'.

ישעיהו ברזילי

(מתוך הספר "גבעת-חיים")

המשך הסיכום החצי שנתי בענפי המשק
(ענפי בעלי-החיים והמלאכה)

ה י ד י ס. לאחר "אלפיים" שנה היסלנו את הלול במשקנו. הסיבות היו שנות, כשהבולטות ביניהן - מצב התברואה הקשה בענף והיעדר רו-חיות בו בשנתיים האחרונות; בעיות צרות העובדים.

על אף הסיכון הרב הקיים בענף הודים גדול - צוות צעיר מתלמד, בעיות חברואה, ירידת מחירים במידה וישנה - ואעפ"י כן מחבש הצ-ות כשמקור ה"משיכה" לצעירים הוא - היעול האפשרי וסיכויי הרו-חיות. אלה, לפי הערכתנו, יטו את השיקול לטובת ענף הודים גדול.

אנחנו כרגע בסיוס "התרגיל" הגדול של ההמרה במכנים הקיימים. הסכנות של הלול והמפ-טמה מאוכלסות זה מכבר ועומדות כבר בחלקן בסיוס המחזור הראשון. הלול האמריקאי מתאכ-לס בימים אלה. המכנה היחיד שנשאר בינתיים ללא ניצול הוא בית האימון II כשהוא מהווה את עיקר הכניח הפיתוח בענף. בחוספת סככות חדשות וניצולו של בית האימון - יש סיכוי שנגיע למכסה - 400 טון - בשנתיים הקרובות.

מבחינת הכניח המשק השנה - אין ספק ש"תרגיל" זה ישפיע לא מעט. ראשית - הלול הספיק לייצר עד מרץ 60 טון בלבד במקום הייצור השנתי של 170 טון פטימים. אף כי ייצור ההודים החל מיד בחלק מהמכנים, הרי שנוסף להשקעה בסידור המכנים לייצור - אורך חייו של ההודי גדול בהרבה מזה של ידיו התרגול - נהנה מל ען מהכנסה זו בעיקר לקראת השנה הבאה. עליית הערך תחבטא בסוף השנה ב-60 טון בקירוב וייצור בשר ההודים מתוכנן השנה ל-125 טון.

במקביל להגדלת ייצור הבשר הגדלנו את מספר להקות הרבייה והוספנו חודי חושך במחסן המשק והגדלנו בהרבה את ייצור ביצי הרבייה. אנו מגדירים את ביצי ההודים במדגרה ככפ-ויתקין וכשלב זה אף מרוצים ביותר מסידור זה. ולא נותר לנו אלא לקרוא למחירים טובים ולאחל לצוות - יישר כוח! (אגב, היינו מציעים לחברים לרדת ולראות את המיכנים המלאים באותם עופות לבנים ומצוחצחים).

ה ב ר ו ז י ה. צוות העובדים בהודים עובד ג בכרוויזה. הייצור גם הוא אינו משתנה כמעט בשנים האחרונות והיחידים הקובעים את רווחיותו הם המ-חירים. עד מחצית השנה שוקו כ-70 טון בשר שזה בהתאם לתכנית. המחוכנן לסוף השנה - 140 טון. מסתמנע עלייה מה במחיר הממוצע לק"ג בשר ברווז לעומת התכנית ונקוה כי היא תהיה יציבה. לקראת העתיד, כמעט ואינה נראית האפשרות להגדלת הייצור. הבר-רוז נאכל כנראה ע"י ציבור קבוע ואין סיכויים להרחבתו. בע-תיד הקרוב יהיה עלינו להתרכז בשיפור תנאי חייו של הברווז אשר החל גם הוא (כמו העובדים) לבחול ברפש ובסרחון ונהיה צריכים להתקין לו שיכון נוח יותר, נקי ומרווח.

ה ר פ ת. בסיכום החצי-שנתי בולטים בענף זה שינויים לעומת התכנית - באי ביצוע הגדלתו של העדר. דבר הנובע בעיקרו ממדיניות המועדון. מובן מאליו, שהשינויים הם בהכנסות ובהוצאות כאחת: חלב מ-250 חולבות במקום 300 כמתוכנן, ואילו בהוצאות - פחות ייצור וקניית מזון.

נשארנו כאמצע שלבי הפיתוח - סככה חצי גמורה ללא יכולת לסיימה והדבר הזה היה מאפשר לנו מקום לעוד 50 חולבות.

הענף נהנה עתה מצוות עובדים מקצועי ברמה גבוהה וממיכון חדיש - סרקטור, שתי עגלות פורקות (סיכום מפורט יותר על הענף ניתן על ידי פרנסו בעלון הקודם). אנו מתחילים עתה בדיונים לקראת הכניח ההשקעות בענף זה ונראה שתהיה לנו כשש-זה מלחמה קשה עם המועדון. יש להגדיל ולפתח את הענף לפני שנוכה בו על ידי המכסות.

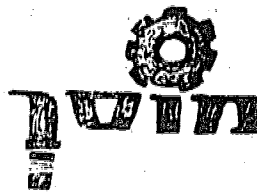

בענפי המלאכה

אין ספק שבשנתיים האחרונות עברה המסגריה שלנו תהליך חיובי ביותר של מעבר ממסגריה חיקונים למסגריה פיתוח. את מיבצעה הגדולים אפשר לראות בנוסף למכני הרפת וההודים את חממות הוורדים והמוסך החדש. גם העתיד אינו טומן לצוות חיים קלים והוא ימשיך בפיתוח נרחב בסככות לרפת ולהודים וכן בהגדלה ניכרת של החממות ועוד. נראה שנהיה חייבים להקדיש תשומת לב לשיפור רמתו המקצועית של הצוות, בעיקר ע"י קורסים והכשרות וכן להג-דילו באדם או שניים נוספים. כמו כן יש לחת את הדעת על חוספת מכונות חדישות במסגריה, בעיקר לדיחור, חיחור וקיפוף.

מסגריה

מסחבר שכשטח זה ההתפתחות היא גדולה ביותר וכמובן, שבמקביל לכך עצום גם הבלאי. טרקטורים וכלים הולכים ובאים במהירות. בחלקם הגדול ע"י השימוש הרב ובחלקם נע-זדים הטרקטוריסטים בעמודי החשמל, תעלות, וסחם, התנשקות". בשביל להחזיק את כל החנועה הזו ולהכין את מספר הכלים הגדול והולך בקצב מהיר יש צורך בצוות מקצועי מעולה ויש להכניס מיד עובדים נוספים, שיוכלו בכוא הזמן להוסיף להחזקת הציוד. יש לזכור שענף זה הוא מהקובעים את קצב עבודתו והתפתחותו של המשק כולו ומספיק פיגור אחד קטן, כדי שזה יתבטא בנז-קיים גדולים. ענף זה נהנה ביותר מהמבנה החדש בו שוכן ונהיה צריכים, כנראה, לקראת השנה הבאה לסיימו בסככה כהמשך לו. יהיה עלינו להקים מחסן חלקים מרכזי למוסך, המס-בריה והאינסטלציה עם מחסנאי לציוד.

מ י ס. התחלנו בגישושים בענף זה לקראת איחודו הכולל בכית ובשדה. אין ספק שחיסול שני המחסנים הקיימים וריכוז הענף על כל שלוחותיו - משק החי, השירותים והתיקונים לתברים - יביא לכולנו ברכה והעיקר, יאפשר ניצול מכסימלי של הציוד וכוח האדם.

כוחו המקצועי של צוות זה עמד לו באחרונה במספר עבודות גדולות, יחסית. רישות שטח הכנרת החדש - 30 ד', התקנת סידורי השקיה למרעה התחתון וחלקה י' באופן ישיר מ"גת" וחידוש סידורי השקיה בין הואדיות. כל אלה הוכיחו לנו, שאפילו צוות קטן אך ברמה מקצועית יכול להקים ולהחזיק רשת מים מסובכת ומיושנת כשלנו על הצד הטוב ביותר.

ח ש מ ל. אחד הענפים הבלתי מסודרים, שיש לתת את הדעת עליו במהרה ולהוסיף לו כוח אדם ואפילו להכפילו - כדי להשיג את הפיגורים הרבים בשטח החשמל ולהחחיל מיד בעבודות הפיתוח המצפות לו: סידורי חשמל ברפת, - קו לסככה החדשה, רשת חשמל לחממה החדשה ומיד לאחריו לפיתוח נוסף בענף הוורדים - חממה נוספת, חדר קירור וסככת אריזה.

קשה להחלם ממספר עבודות המקשות במיוחד על ענף החשמל. ראשית - ההכרה בידע מקצועי מעולה, שהוא גורם ראשון בעבודה תחשמל; שנית - רשת החשמל המיושנת במשקנו ובעקבותיה העומס על הקוים, המצריך עבודות החזקה רבות במיוחד. סיבה נוספת - שלבי השיכון הרבים, שעובר כל אחד מאתנו לצד הגיע לשיכון הוותיקים, ובעקבות זאת דרישות לשינויים ומספר נקודות החשמל המתרבים בכל חדר ככל שעולה רמת החיים. היום פחות משלטר אחד לכל אחד מהכלים - מקרר, קומקום חשמלי, מגהץ, 3 מנורות קיר, אקוריוס ועוד - אין זה מקובל.

ולסיום - אני מאחל לכולנו שנה מוצלחת בסיכומי הענפים. שנת יכולים ומחירים טובים.

אמיר קרן

אולפנה לצעירי הקיבוץ

לכבוד רכז המשק,

זה לא כבר הסתיים המחזור הראשון של האולפנה לצעירי הקיבוץ. שיחות הסיכום וחווה דעתם של החניכים והמורים, מאשרים כי זו דרך טובה ומחאימה להכשרה פעילי המשק בחקלאות בעתיד.

עתה אנו מתכננים את האולפנות הבאות במגמות: גידולי שדה, מטעים, גידול בעלי חיים, כלכלת השירותים. אלה עתידות להפתח ב-16 לאוקטובר. אנו מבינים כי שחרור בנים ובנות לחקופה של ארבעה חודשים - מחייב תכנון מראש, ולכן באה הודעתנו זו מוקדם ככל האפשר.

כדי לאפשר לנו לתכנן ולפתוח את האולפנות בזמן, ולהבטיח לכם מקום לימודים, הנכם מתבקשים להודיענו אם יש בכוונתכם לשלוח בנים בני משק למגמת הנ"ל ולציין את מספרם.

ב ב ר כ ה
ד"ר ע. אילת

ילדי בית הספר נפרדו אתמול משנת הלימודים במסיבה נאה על אחד הדשאים בשטח בית-הספר. החברים חזו בהנאה בקטעי "ההצגות" של בני הכיחות הנמוכות בצליל, בתנועה ובאמר. נצרך גם אנו את ברכותנו לילדים ונאחל להם חופש בריא ונעים.

ומה על פעוטותינו ותינוקותינו החמודים? על כך מספרת לנו בקצרה נ ע מ י:

הגיל הרך מונה כיום 41 פעוטים מגיל שבעות מספר ועד קרוב ל-3 שנים. חבורת הפעוטים החמודים הללו גדלה ב-10 קבוצות ובחודשי הקיץ הקרובים נצטרך להתקין בית נוסף למספר חודשים עד שיעברו הגדולים לגן. הצפיפות, אמנם, גדולה אך כולנו מברכים -
כ ב ר ב ו!

הבנים כיום גם הם מלאים. בגן אלון - 19 ילד ובגן ארון - 15. בתחילת שנת הלימודים - דים יצאו מהגנים לכיתה ב' 11 ילד ובמקומם תכנסנה שתי הקבוצות הנוגדות של שושנה וזלף ושושה.

מחר יוצאים ילדי כיחות ב - ה לקייטנה המתקיימת השנה בטבחה, באכסנית הנוער. אירגון הזמן הוא בידי אהוד ממלוק וצוות מדריכים מעולה ואילו החלק הטעים - המטבח מרוכז בידיה של רחל שולר וצוות נפלא. כאותו שבוע יהיה גם לבנים והפעוטונים שבוע הבראה. לצוות נאחל הצלחה ולילדים בילוי נעים.

ממפאח השינים מוסרים שבתאריך 21 ביולי יבקר אצלנו האורטודונט. הורים ומטפלות לילדים חזוקים לטיפול - מתבקשים לדאוג לכך שהילדים יהיו כאותו יום בבית.